

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. măcelarilor Nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Serbările dela Iași.

Săptămâna trecută a fost aproape întreagă consacrată frumoaselor serbări culturale, cari au avut loc în Iași, a doua capitală a regatului român, din prilejul împlinirii semicentenarului dela înființarea universității din această capitală de odinioară a Moldovei.

Splendoare acestor serbări a dat faptul, că la ele a participat și Maiestatea Sa Regele Carol, cu Maiestatea Sa Regina Elisaveta, cu Alteța Sa Principele Ferdinand, Principesa Maria, și cu întreaga familie domnitoare. Moștenitorul de tron, Principele Ferdinand, a venit la serbări dela manevrele mari de toamnă ale armatei române, pe cari le-a condus anul acesta.

Fiind vorba de o înaltă instituție culturală română, care a răspândit multă lumină în regatul român, și a dat țării românești de astăzi generații întregi de patrioți luminați, de conducători și îndrumători ai poporului român din regat pe calea civilizației și a înaintării: am participat cu gândul și cu sufletul nostru și noi la aceste serbări înălțătoare de inimi, despre a căror decurgere venim acum să dăm și cetitorilor nostri informațiile pe cari le scoatem din zărele din București. Anticipăm însă din ele, la locul acesta, splendidul discurs al Maiestății Sale, Regelui Carol, rostit cu ocaziunea ședinței festive a serbărilor jubilar, ținută în sala teatrului național din Iași, Marți, în 27 Septemvrie v. A fost următorul:

„Cu cea mai vie bucurie urez bună venire învățaților noștri oaspeți, (representanții universităților străine) cari ne-au făcut marea cinste de a sărbători cu noi primul jubileu al tinerei noastre Universități din Iași. Mulțumirea imi este cu atât mai mare, că Mă găsesc în mijlocul iubitorilor Mei Ieșeni, și că prezidez o serbare de așa mare însemnătate, pentru dezvoltarea culturală a României.

Intemeiată acum 50 de ani de către Principele Alexandru Ion Cuza, din inițiativa marelui său ministru Mihail Cogălniceanu, a cărui neștearsă amintire se va slăvi mâine, această Universitate a fost primul loc binecuvântat al unirii principatelor dunărene, cea dintâi manifestare a redșteptării intelectuale și naționale, mult timp dorită și împiedecată. Ea s'a ridicat pe ruinele Academiei Mihăilescă, unde cuvântul înflăcărat al lui Cogălniceanu răsunase deja, aruncând sămânța cea mântuitoare și vestind timpurile mai bune ce erau să sosească.

La cursul său de Istorie Națională, insuficient de un adânc patriotism, Cogălniceanu rostește, nu ca un moldovean, ci ca un Român, care pătrunde viitorul și îl pregătește.

Dar această îndrăzneală prematură provoacă o nemiloasă reacțiune: voinicul luptător o plătește cu surghiunul, chiar Academia Mihăilescă este închisă.

Nu trecu mult timp și Cogălniceanu, ajuns sfetnicul ascultat al unui domnitor patriot, a avut fericierea de a putea atinge țelul urmărit fără preget în tot timpul tinereții sale, adică de a deschide larg ușile acestei Universități și de a da sufletului românesc hrana intelectuală, care trebuia să-l ușureze și să-l regenereze. În acest moment înălțător, sub impresiunea unor profesori cu iubire de țară, conștiința națională începu a lua cunoștință de ea însăși; iar calea propășirii se deschide largă în toate direcțiunile și pentru toate treptele sociale.

Luând contact cu știința și civilizația, am putut să ne asimilăm cu încetul progresele dobândite de celelalte popoare, să ne apropiem de ele și să eșim din izolarea și întunecimea în care trăisem.

Acesta este nemărginitul folos ce l-am câpătat prin întemeierea ambelor noastre universități.

Ele ne-au învățat a cunoaște condițiunile neapărate ale adevăratei culturi și ale adevăratei părerii a unei țări, adică munca stăruitoare, care îmbogățește, instrucția sănătoasă, care lărgeste judecata, și educațiunea morală, care alcătuiește caractere tari și asigură buna ordine socială.

Universitatea este dar cheia de boltă a clădirii Statului, menită pe câmpul cunoștințelor folositoare ale adevărului și frumosului, ca un focar puternic, a lumina mințile și a încălzi inimile, spre a le îndruma pe căile rodnice și moralizatoare ale muncii aprigi și a le închina muncii obștești.

Iată, domnilor profesori, progresul și domeniul vostru de acțiune, cel cuprinde nu mai puțin ca întregul viitor al Patriei și acest fapt, ca să vă dea împreună cu mândria falnicei voastre chemări și simțământul marei răspunderi ce apasă asupra conștiinței domniilor voastre.

Dați-mi voie să vă amintesc una din frumoasele învățături ce le dădea bătrânul voevod Neagoe Basarab fiului său. Ea vă va arăta această răspundere sub o formă și mai mișcătoare:

„Mintea stă în trupul omului, ca steagul în mijlocul războiului. Și toată oastea cântă la steag, și până stă steagul în război nu se cheamă acel război biruit, măcar de are și năvală grea spre sine, toți cântă steagului și se adun împrejurul lui, iar dacă steagul cade, atunci toate oștile se risipesc și nu se știe unul pe altul ce fac și încotro merg.”

Acest steag, de care atârână viitorul nostru, îl țineți în mâinile voastre, sub cutele lui aleargă o tinerime doritoare de izbândă.

Dea Domnul, ca să stea tot sus pe calea mântuirii și preamăririi neamului și să se vadă departe, pentru cinstea și înălțarea scumpei noastre Români.

Aceasta este cea mai rodnică și cea mai mare dorință a inimei Mele.”

Iată acum raportul amănunțit despre cele petrecute în Iași în cursul săptămânii trecute.

Serbările și-au luat începutul încă Duminică, în 25 Septemvrie v. când a sosit la Iași familia regală.

Nici odată străzile Iașului nu au fost mai animate, după cum nici odată nu s'a văzut atâta înuflețire, ca de astădată.

Faptul, că întreaga familie regală vine să cinstească serbările jubilar ale Universității și a desvelirii statuei marelui bărbat de stat Mihail Cogălniceanu cu prezența ei, a dat acestor serbări caracterul unei grandioase manifestații naționale.

E prea mic orașul Iași pentru a cuprinde între zidurile lui zecile de mii de oameni, cari au inundat încă de dimineața străzile, pentru a eși întru întâmpinarea familiei regale, căci în afară de cetățenii Iașului din cari n'au rămas în casă decât doar suferinzi, toate trenurile soseau ticsite de publicul venit din toate unghiurile țării și de peste hotare, pentru a asista la aceste grandioase serbări.

Pare că și satele au invadat orașul, de oarece în mulțimea compactă care se leagănă în valuri imense pe străzi, strălucește portul național în toată rusticia lui splendoare. Sunt primarii tuturor comunelor rurale din județ, însoțiți de câte o delegație de zece țărani, îmbrăcați în costume naționale, unele mai frumoase decât altele.

Orașul Iași e de altocum frumos pavasat. Sunt ridicare mai multe arcuri de triumf, cari seara vin iluminate cu becuri electrice. Pe dealungul străzilor, dela gară până la Mitropolie, și de aci până la comandament, reședința familiei regale, sunt înșirați stâlpi îmbrăcați în verdeață și flori și împodobiți cu steaguri.

Balcoanele caselor toate împodobite cu covora frumoase, și pe fiecare casă steaguri naționale. Astfel așteaptă orașul Iași sosirea familiei regale.

Pentru a saluta pe Maiestatea sa Regele Carol în Iași, a sosit aci o delegație trimisă de țarul Nicolae al Rusiei, condusă de guvernorul Basarabiei, contele Ioan Victorovici Kaukrum, iar Monarhul nostru a trimis asemenea o misiune militară la Iași, în acelaș scop, condusă de generalul cavaler de Gissinger, din Cernăuți. Erau apoi prezenți în Iași toți miniștrii români, cu excepția celor aflați în concediu, și următorii oaspeți: prof. Svoboda, reprezentantul Universității din Viena, prof. Valdayer, reprezentantul Universității din Berlin, prof. Iarnik, dela Universitatea din Praga, profesor Acaste, din Neapole, profesorii Martonne și Rognes din Paris, prof. Haeckel din Goettingen, profesorii Tarnavski, Pușcariu, Șișteanu, Ștefanelli, Dr. Cezar Pomeranzy și Dr. Rapaport din Cernăuți; Carasot, ministrul Greciei la București, care reprezenta Universitatea din Atena, apoi delegațiuni ale societăților academice din Cernăuți, Chișinău, Viena, Buda-Pesta, etc. profesorul Fridwanger din Frankfurt pe Main, P. S. S. arhiepiscopul catolic Nicolae Camille etc. etc.

Duminică dimineața, la orele 10 s'a făcut în Iași, la Mitropolie, sfîșțirea noului drapel al cercului studențesc, în prezența unui public numeros și ales. Sfîșțirea a sevărit-o I. P. S. Sa, Mitropolitul Pimen, în prezența dlui Bogdan, rectorul universității din Iași. După sfîșțirea Mitropolitul a predat steagul dlui ministru C. C. Arion, cu cuvintele: „Încredințez acest steag, care în numele bisericii doresc să fie conducătorul studenției pe calea binelui, a înțelepciunii și a iubirii de neam, D-voastră, domnule ministru, reprezentantul suprem al învățământului.”

Ministrul Arion a mulțumit Mitropolitului pentru urările de bine și a spus, că steagul acesta trebuie să fie emblema muncii și a progresului pentru propășirea neamului. A predat apoi steagul dlui rector Bogdan, care l-a încredințat președintelui cercului studențesc, I. Dinescu. S'au rostit mai multe vorbiri din partea studenților, iar la orele 12 solemnitatea sfîșțirii steagului a fost terminată.

După amiază încă dela orele 2 lumea a început pelerinajul la gară, pentru a aștepta sosirea familiei regale. La orele 4 au sosit și miniștrii, celelalte persoane oficiale, reprezentanții puterilor străine și delegațiunile speciale militare.

La orele 4 jum. fix trenul regal își face intrarea pe peronul gării din Iași.

Muzica militară intonează Imnul Regal, iar mulțimea acamă cu entuziasm pe Suveranii și familia regală, care apare la ferestre.

Cel dintâi coboară din tren M. S. Regele, apoi M. S. Regina, căreia d-na Greceanu îi oferă un frumos buchet de flori, Principele Ferdinand, Principesa Maria și Principii Carol și Elisabeta, cărora li se oferă flori de d-nele dr. Bogdan, colonel Mustață, Racoviță, Gan și Castano.

Di D. Greceanu, primarul orașului Iași, oferă Suveranului tradiționala pâine și sare.

Pe urmă M. S. trace în revistă compania din regimentul 13, de sub comanda căpitanului Constantinescu.

Di dr. Bogdan, rectorul Universității, urează familiei regale bună venire și mulțumește M. S. Regelui, că a răspuns cu atâta bună-voință la apelul Universității din Iași, — care sărbătorește existența de 50 de ani.

M. S. Regele în puține cuvinte a mulțumit d-lor Greceanu și Bogdan pentru primirea ce i s'a făcut, spunând, că totdeauna a venit cu drag în capitala Moldovei.

Pe urmă M. S. Regele s'a întreținut cu d-nii miniștri, cu misiunile trimise de Impărații Austriei și Rusiei, exprimând mulțamire pentru onoarea ce i s'a făcut.

Trecând la grupul de profesori, au fost prezentați M. Sale toți reprezentanții universităților străine, întreținându-se cu fiecare în parte.

La orele 5 familia regală pornește într'un impozant cortegiu spre Mitropolie, în ordinea următoare:

Escadronul de jandarmi călări, prefeștul poliției, primul landou în care se aflau Regele, Regina și dl primar Greceanu, al doilea landou în care se aflau A.A. LL. Principele Ferdinand, Princesa Maria și Principii Carol și Elisabeta.

Apoi trăsurile cari duceau pe d-nii miniștri, reprezentanții autorităților, etc.

Pe tot parcursul străzilor s'au făcut familiei regale o primire entuziastă: dela balcoane se aruncau jerbe de flori M. S. Regelui și Reginei, care aveau o înfățișare foarte veselă, mulțumind grațios publicului entusiast.

Pe la orele 5 și jumătate cortegiul ajunge la Mitropolie. La ușa de intrare familia regală e întâmpinată de Mitropolit, Episcopii aflați în Iași și tot clerul catedral.

Mitropolitul oferă M. S. Regelui crucea și evanghelia, pe care suveranul le sărută. Corul mitropolitan intonează Imnul Regal.

Se oficiază apoi un scurt Te-Deum, iar la orele 6, cortegiul regal se îndreaptă spre comandament, unde e reședința familiei regale.

La orele 8 sara s'a dat banchet la reședința regală, la care au participat, afară de membrii familiei regale și princiere, toți miniștrii și toți fruntașii orașului Iași, apoi guvernorul Basarabiei și delegația militară austro-ungară. A toaștat în onoarea familiei regale primarul Greceanu, iar Maiestatea Sa, Regele Carol a răspuns spunând, că e foarte recunoscător orașului pentru frumoasa și inimoasă primire ce s'a făcut atât M. Sale, cât și Familiei Regale.

„Imi voia reaminti cu plăcere, — zicea M. S., — de această primire și voiu duce cele mai plăcute amintiri de frumoasele zile, petrecute în mijlocul ieșenilor. Constat cu mulțumire, că Iașul întinerește și că este o mare deosebire între Iașul de odinioară și cel de azi. Sper că, cu ajutorul tuturor, Iașul nu se va mulțumi a fi numai un centru cultural, ci va trage pro-

fit din avântul luat de țara întregă în ultimul timp.

M. S. urează iubitorilor săi ieșeni sănătate și progres.

După banchet a urmat cerc cu asistență, cari la orele 11 au fost concediați din partea M. Sale.

Studentii au avut bal în sala societății de gimnastică, și au petrecut bine până în zorile zilei.

Luni, 26 Septembrie v. Ziua a doua a serbarilor jubilar. Studentii fac dimineața peregrinaj la mormântul lui Cogălniceanu din cimiteriul „Eternitatea”. Sunt prezenți toți membrii familiei. Serviciul divin e oficiat din partea Mitropolitului Pimen, însoțit de înaltul său cler. După terminarea serviciului divin I. P. S. Sa a rostit o cuvântare frumoasă, lăudând în ea inițiativa studenților de a comemora pe marii și înțelepții bărbați, cari au luptat pentru înaintarea neamului. În numele orașului Iași a vorbit Dr. Cosmovici, lăudând asemenea inițiativa studenților și făcând apologia lui Cogălniceanu. Vorbește apoi studenții Dinescu și Isacescu, iar în numele familiei mulțamește dl V. Cogălniceanu pentru frumoasa manifestare a studenților.

La orele 11 Suveranii români au eșit prin oraș, cu trăsura, vizitând mai multe biserici și așezăminte culturale și umenitare. La Mitropolie au fost primiți de I. P. S. Sa, Mitropolitul Pimen.

La ora 1 a fost dejun la reședința regală, la care au participat, afară de membrii familiei regale și principare, numeroase persoane marcante din viața publică a României și reprezentanții universităților străine.

Tot la ora 1 s'a dat un alt banchet, din partea dlui Maiorescu, ministru de externe, în onoarea celor două misiuni militare: din Rusia și Austro-Ungaria.

Studentii și-au ținut apoi festivalul lor la orele 2 d. a. în sala teatrului național. A asistat și familia regală și a fost primită cu mare entuziasm.

La orele 2 și jumătate a avut loc o audiție muzicală în apartamentul M. Sale Reginei, cu care ocaziune s'au produs mai mulți dumetate din localitate; iar la orele 4 și jumătate s'a oferit cina în saloanele clubului Jockey, în onoarea familiei regale. Maiestățile Lor au fost primite cu sgomotoase aplauze și aclamări. Erau de față membrii misiunilor străine și reprezentanții universităților. Familia regală a rămas până la orele 6 în saloanele clubului. Înainte de a merge la club, M. Sa Regele a vizitat expoziția viticolă din Iași.

Sara apoi, la orele 8, a avut loc banchetul pe care l-a dat ministrul instrucției, dl Arion, în onoarea delegaților universităților străine.

A toastat rectorul, Dr. Bogdan, și i-a răspuns profesorul Jarnik din Praga, exprimându-și dragostea ce o are pentru limba și poporul românesc și scoțând în relief dăruia limbii poporului român. Sunt 35 de ani, de când a descoperit această comoară a sufletului românesc, de care îl leagă puternice sentimente. Otorul își exprimă admirația pentru scrierile lui Ion Creangă, pe care îl numește adevăratul povestitor al inimei poporului român. Invenția pentru universitatea din Iași, urându-i prosperitate, nu numai pe terenul științei naționale, ci și pe terenul științei universale.

A mai vorbit profesorul din Iași D. Alexandrescu și D. C. Diescu, profesor la universitatea din București și fost ministru de culte, iar la orele 11 banchetul s'a terminat.

Tot la orele 8 sara a fost banchet și la cartirul regal, dat în onoarea trimișilor extraordinari ai Monarhului nostru și ai țarului Nicolae, cari au binevoit să mă salute cu prilejul sederii mele la Iași prin trimiși speciali. Esprim Maiestăților Lor adâncă mea recunoștință pentru această grațioasă atențiune, care atinge în mod viu, și formează urările cele mai călduroase pentru fericirea Lor și pentru propășirea imperiilor Lor, cu cari suntem legați printr'o strânsă afecțiune. În sănătatea M. S. Impăratului Austriei și rege al Ungariei, și în sănătatea M. S. Impăratului tuturor Rusilor!

Toastul a fost primit cu sgomotoase aplauze.

Marți, 27 Septembrie v. Ziua a treia, adevărată zi festivă.

Dimineața, la orele 10 și jum. a avut loc în sala Teatrului național sedința festivă a serbarilor jubilar de 50 ani ai Universității.

Familia regală își face intrarea în sala Teatrului la orele 11 fără un sfert, în mijlocul uralor și în sunetul Imnului Regal, executat de orchestra ministerului de instrucție.

M. S. Regele, Prințul Ferdinand și Prințul Carol iau loc pe scenă, unde se aflau reprezentanții universităților străine, precum și profesorii universității din Iași.

M. S. Regina, Prințesa Maria, Prințesa Elisabeta, iau loc în loja Regală. În avânt scenă iau loc toți miniștrii, Mitropolitul Moldovei cu Episcopii aflători în Iași, presm și membrii misiunilor străine.

După ce orchestra ministerului instrucției execută poemul național al lui E. Neșcov, iar corul mitropolitan imnul „Copii ai patriei iubite”, întregă asistență se ridică în picioare pentru a asista la cuvântarea M. S. Regelui, pe care o publicăm în întregime, la loc de frunte, în numărul de astăzi al ziarului nostru.

După Maiestatea Sa, vorbește frumos și cumințe ministrul de culte și instrucție C. C. Arion, apoi I. Negruzzi, președintele Academiei Române, care salută serbarea jubilară în numele Academiei.

Urmează cuvântarea frumoasă, rostită în limba franceză de profesorul universității din Iași A. D. Xenopol. După terminare, Maiestatea Sa, Regele Carol i-a strâns mâna cu căldură și a declarat, că covârșit de frumoasa cuvântare s'a decis să întemeieze și la Iași o fundațiune universitară, cum e fundațiunea Carol din București.

A vorbit acam profesorul Pangratti de la universitatea din București, predând dlui rector Bogdan un album comemorativ al profesorilor universitari din București.

Rostesc apoi discursuri frumoase următorii reprezentanți ai universităților străine: Waldayer, din Berlin, Swoboda, din Viena, Saghin, din Cernăuți, Martone, din Paris, Jarnik, din Praga, Agura, din Sofia, Friedwanger, din Frankfurt am Main, Dr. Sextil Pașoiu, din Cernăuți, Benedetto de Luca, în numele universității din Bologna, iar în urmă a mai vorbit profesorul universitar N. Iorga, profesorul Hurmuzescu, și Stefanelli, din Bucovina. Sara a avut loc la Teatrul Național reprezentarea de gală, la care au participat Suveranii, Membrii familiei Regale, miniștrii aflători la Iași și tot ce lașul are mai select.

S'a executat următorul program: Concert executat de orchestra Ministerului de instrucție, care a fost mult aplaudată, Imn, dedicat Universității din Iași, versuri de Al. Naum, spuse de dl Dragomir.

Concert de cântece populare executat de excelentul cor al Mitropoliei din Iași, sub conducerea dlui Dimitriu.

Familia regală a fost viu impresionată de corul Mitropolitan.

S'a reprezentat apoi de artiștii Teatrului Național piesa „Ursula” a dlui I. Găvrusev, care a fost mult aplaudată.

Mercuri, 28 Septembrie v. Ziua a patra a serbarilor. În ziua aceasta s'a făcut la orele 10 dimineața, desvâlșare statuei lui M. Cogălniceanu, așezată în fața Universității din Iași. Au fost de față Altețele lor Regale, Prinții Ferdinand și Carol, miniștrii, profesorii și toți frașii vieții publice române, aflători în Iași. Pe soclul statuei erau depuse mai multe coroane, între cari era și a M. Sale Regelui Carol cu inscripția: „Regele, neuitatului sau sfetnic M. Cogălniceanu, recunoștință neuitată”.

Serviciul divin l-a oficiat I. P. S. Sa Mitropolitul Pimen, cu Preasfințitul Episcop și Arhiepiscop aflători în Iași, și cu înaltul său cler mitropolitan.

După terminarea serviciului divin Mitropolitul Pimen a tras pânza de pe statue și s'au început vorbirile. Rectorul Dr. Bogdan încercă să statueze marelui Cogălniceanu primăriei orașului Iași, în numele căreia răspunde primarul Greceanu că o va păstra și îngriji cu sfințenie.

Vorbește apoi ministrul de instrucție Arion, profesorul A. D. Xenopol, profesorul Iorga, dl Ionel Brătianu, șeful partidului liberal și alții. La orele 12 solemnitatea a fost terminată.

Sara la orele 8 a dat camera de comerț, în saloanele proprii, un banchet în onoarea dlui ministru Nețescu. S'au rostit toate frumoase, și mai ales al ministrului Nețescu a făcut o excelentă impresie asupra ascultătorilor. Banchetul s'a terminat la 11 ore.

La orele 12 din zi Liga Culturală din Iași a dat un banchet în onoarea reprezentanților universităților străine; iar sara a avut loc în sala Teatrului Național un bal organizat de comună în onoarea Suveranilor, la care au asistat întregă societate ieșeană, întreținându-se în chip foarte afabil cu asistență până la orele 12, când MM. LL. Regele și Regina au părăsit balul.

Joi, 29 Septembrie v. La orele 11 din zi s'a făcut deschiderea solemnă a cursurilor universității, în prezența familiei regale, a miniștrilor, a oaspeților străini, a profesorilor universitari, etc. La intrare familia regală a fost întâmpinată de rectorul universității și de corul profesoral. Corul seminarului a intonat „Imnul regal”, iar studențele au oferit Reginei buchete de flori. Un scurt serviciu divin a fost oficiat din partea Mitropolitului Pimen, apoi rectorul Dr. Bogdan a rostit vorbirea de deschidere a cursurilor universitare, încheind cu elogi aduse casei domniare.

Maiestatea Sa Regele Carol răspunde următoarelor:

„Sunt viu mișcat de sentimentele de dragoste și credință ce mi le reînviți din partea universității Iașilor și care găesc un adânc răsunet de recunoștință în inima mea.

După vrednicile serbări ale jubileului universității în care s'a amintit trecutului, am dorit să viu din nou în mijlocul vostru, la deschiderea cursurilor pentru a ne îndrepta gândul împreună spre viitor și a vă arăta desăvârșita mea încredere în roadele acestui înalt așezământ de cultură, care a primit acum o nouă sfințire și va răspunde așteptărilor țării. Aceste așteptări le cunosc: O muncă sârguitoare închinată binelui și adevărului; păstrarea neștirbită a credințelor strămoșești și ridicarea patriei prin forțele morale și intelectuale ce le veți dobândi aci.

Jertfele însemnate ce le face statul pentru voi, iubii studenți, solicitându-vă, neamul interes pentru studiile voastre, vă vor îndemna cu siguranță a vă arăta vrednicia de dragostea ce vă înconjoară.

Ca un semn al acestui interes și ca un imbold la muncă, am hotărât în amintirea acestor serbări a dăruia 300.000 lei, a căror dobândă se va întrebuința de senatul universitar pentru tipărirea de teze și mai ales pentru sprijinul studenților lipsiți de mijloace.

Urez ca anul universitar, care începe să ne aducă dovezi, că nădejdea ce punem în voi este pe deplin întemeiată și că din ovântul profesorilor, ca dintr'o sămânță bună aruncată într'un ogor mănos va răsări un rod înflorit spre folosul vostru și al scumpei noastre țări”.

Profesorul A. D. Xenopol mulțamește M. Sale pentru frumoasa donațiune, profesorul Riegler salută oaspeții străini, iar decanul Sogor ține disertație despre „înfrăurirea ochilor asupra intelctului”. În urmă se subscrie din partea Suveranilor și a asistenților hrisoval comemorativ despre serbările jubilar și la orele 12 solemnitatea e terminată.

Vineri, 30 Septembrie v. La orele 5 d. e. familia regală și principar a plecat din Iași, la Sinaia, unde a sosit Sâmbătă dimineața, și orașul Iași și-a primit înflăcărate de mai nainte, căci serbările jubilar au luat sfârșit.

Din protopresbiterate.

Convocare.

Onorata preoție din tractul Hăteșului se convoacă prin aceasta la conferința preoțescă, care se va ține la 19 Octombrie s. v. a. c. în biserica gr.-or. română din Petroșeni cu următoarea

Ordine de zi:

1. La 10 ore s. m. sf. liturgie, celebrată de preotul Avram Stanca cu asistența preoților Mihail Muntean și Pompiliu Popoviciu. Predica o va ține preotul Ioan Poștea din Lupeni.
2. După sf. liturgie va urma — din prilejul împlinirii primului centenar dela înființarea seminarului „Andreian” — parastas pentru profesorii seminațiali reparași.
3. Deschiderea conferinței, constatarea celor prezenți și constituirea biroului.
4. Discuțiune asupra serviciului divin și a predicii.
5. Comunicarea circularilor conzi-storiale.
6. Tema: „Cum a îndeplinit fiecare preot cele 12 puncte din „Sfaturile arhieresti”, cuprinse în pectorala dela 29 Iunie 1909 Nr. 7983 Prez., de preotul Victor Ungur din Vulcan.
7. Tema: „Indigitări asupra compunerii monografiei parohiilor din tract de protopresbiterat tractual.”
8. Raportul comisiunii esmise în cauza înființării „Fondurilor de naturalii”.
9. Organizarea tractului în conferințe religioase.
10. Eventuale propuneri.
11. Închiderea conferinței.

Hațeg, în 19 Septembrie v. 1911.

Dr. Corneliu Popescu
protopresbiter.

AMVONUL.

Predică,

rostită în biserica din Ghelariu (tractul Hunedoarei) la 2 Iulie n. cu ocazia slujirei în sobor,

de George Rain, preot.

(Urmare.)

Da, fraților! Ființele neisuflete în strâns la rândurile dată lor de Dzeu, iar unii dintre oameni și cu deosebire unii dintre credincioșii bisericii noastre cu ușurință se desbracă de vestimentul sfântului botez, se destrăinează de îmbrăcarea sufletătească avută cu tata și cu mama lor!

Iubiți creștini! Omul fiind o creatură tuturor făpturilor lui Dzeu, mai are în ființa sa pe lângă trup și o părțică din înșăși dumnezeirea: sufletul. Sufletul nu moare nicio odată, dar nicio odată nu petrece în veac. El trebuie să se întoarcă de unde a venit, sus la cer, la Tatăl unde „multe locașuri sunt”.... Puntea însă, pe care are să treacă sufletul de pe pământ la cer, este legea și credința în care s'a pomenit, este botezul, în care s'a botezat. Pe această punte au trecut sufletele fericirilor nostri părinți la locașul vecinici, și tot numai pe această punte vor putea sosi acolo și ale noastre. Ce se va alege oare de acel suflet, care depărtându-se de această punte — adică de legea moștenită de străbuni, pe puntea a'tore, adică prin legea altora ar dori să găsească sus la Dzeu între „multele locașuri”. — Locașul iubiților săi părinți și frați?... Va umbra rădăcină, cum rădăcină a fost și aici pe pământ, dar pe cei ce îi dorește nu i va găsi în veac! Dar apoi ce va răspunde oare Stăpânului, când el va întreba de haina botezului său pe care și a lăpădat o încă aici pe pământ, iar alt botez nu a putut avea, că s'a și imbrăcat sufletul cu alt vestiment? Va sta nenorocitul înaintea Lui gol, rușinat și neavând ce răspunde!...

Fraților! Noi oameni suntem, slabi și neputincioși, deci supuși păcatelor fără număr. Păcătuiam în toată ziua, în tot ceasul, ba păcătuiam și cu gândul și chiar și în vis. Îndurarea lui Dzeu însă pe toate ni le iartă, dacă ne pocăim și ne întoarcem la timp ca „fiul rădăcină”. Căci vă întreba, cine s'a făcut mai întâi locuitor reului? Oare nu tâlharul cel mare, care în toată viața lui a ucis, a jefuit, a aprins; n'a fost răutate pe care el s'a nu o fi făcut; dar s'a pocăit din inimă și a zis lui H.: „Pomeni-te-mă, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta!” H. i-a văzut căința... l-a primit cu brațele deschise, l-a iertat și i-a întins fericirea zicându-i: „astăzi vei fi cu mine în raiul!” Petru, cel mai iubit apostol al lui H., care din semnele și minunile lui H. i-a cunoscut îndreptarea, care a și zis odată: „Dă, de mi s'ar cere chiar și capul, mi-l pun pentru Tine”, — în vremea primejdiei într'un singur ceas de teorie s'a lăpădat de El, jurându-se pe tot ce avea, că el nu cunoaște pe omul acela, adică pe Is., că el în viața lui n'are cădă cu l-a văzut, de cum s'a învârtit ori ovașul. Dar „cântând cocoșul” și a adus aminte de grozavul lui păcat și „plângând cu amar”, iarăși a fost primit, iarăși a devenit prietenul iubit al lui Is. Iar singur păcat nu l-a iertat Dzeu și nu l-a iertat în veac... și acela e marele păcat al apostolului Iude, care și-a lăsat legea de apostol! Despre aceasta ne-a încredințat însuși Domnul H., care în rugăciunea Sa adresată părintelui său înainte de patimă și moarte a zis: „Părinte! Pe câți mi-ai dat mie, pe toți i-am păzit nicio unul n'a perit, fără numai fiul perzării. Părinte, mai bine era, dacă n'ici nu s'ar fi născut omul acela”. Deci cel mai greu și mai întunecat păcat e acela: a-ți lăpădat legea și credința în care te ai pomenit!

Creștinii, care socotesc că poate schimba legea lui străbună ori când ca o haină netrebnică — pe lângă osândă înfricoșată ce și o va lua dela Dzeu — își mai câștigă și disprețul și neîncrederea, ba chiar batjocura oamenilor. Căci în-treb, cinești creștini! În cazul, că ai avea tu o păcă la judecatorie, în care cauză tu ești curat ca aurul, ești drept ca lumina, și în acea păcă ai avea de martor, care să-ți adevărească înaintea legii nevinovăția ta, pe un om care s'a dovedit, că pe legea lui strămoșească nu pune preț, cum vei putea să aștepti, că un atare om să respecte adevărul, să țină legea cuvântului făgăduit, când el străbănușul nu și a putut ține nicio măcar marelui jarambă pus pe credința și legea lui atunci când s'a botezat? Cum să nu te vândă pe tine la lege, când el nenorocitul, prin lăpădarea legii și credinței moștenite din părinți și moși — a vândut chiar pe tata și pe mama lui?!

Da, iubiților creștini! Oamenii aceia sunt cei mai fără preț înaintea lumii, sunt petele de rușine ale bisericii lui H.!

Iubiți frați! La faima grozavă, că pe aici prin „păduri”, această răstăcire a prins a se lăși, marea noastră biserică străveche s'a cutremurat din temelii. În fața întunecatului păsat săvârșit de unii „păduri” ai noștri s'a clătina dureros chiar și strălucitul toag vladicesc. Căci iată cel mai mare păstor al turmei acestei biserici, I. P. S. nostra Mitropolit de acolo de sus dela înălțimile tronului său păstoresc, văzând marea și nefericita răstăcire de pe aici, ne strigă și poruncește cu glas răspicat: „Preoții mei de prin împrejurimile Hunedoarei! Lăsați din când în când turmele voastre de acasă, cari pase liniștite la pășunea sănătoasă a dreptei noastre credințe, și alergați în „rupul capului” sus la „păduri”, că iată din turma mea cea de „păduri” o să iasă până bine de curând, au început unele oi a rătăci, a se bolnăvi și peri. Alergați și le abateți cu toașul cuvântului vostru de păstori ai lor, nu le lăsați să rătăcească, să peară, căci veți avea a da seamă Stăpânului despre perirea lor”.

(Va urma.)

NOUTĂȚI.

Personal. Înaltpreasfinția Sa, Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu a plecat Sâmbătă dimineața, însoțit de P. C. Sa, Arhimandritul Dr. Harion Pușcariu, și de asesorii consistoriali Mateiu Voileanu, Lazar Triteanu și D. Câmpăanu, la Vinerea, unde a fost oaspele distincției noastre fruntaș Dr. Ioan Mihu, iar ieri dimineața a plecat cu trăsura la Pișchint, lângă Orăștie, unde a săvârșit sfințirea bisericii de acolo, cu asistență numeroasă. Excelența Sa s'a reîntors la reședință ieri, Duminică sara.

† Profesorul Agura, de la universitatea din Sofia, care a participat la serbările din Iași, și a ținut vorbire în limba română, a murit Miercuri, în mod subit, în Iași. Maiestatea Sa Regele a depus o coroană pe siorul decedatului, care și-a făcut studiile universitare în Iași, iar profesorii, cu decanul în frunte, și o delegație străini, au mers la biserica Bunăvestire, unde a fost depus corpul mortului, pentru a da onorurile din urmă regrettatului coleg. Guvernul bulgar a fost încunoiat pe cale telegrafică despre tragica întâmplare.

Noul lordmajor din Londra. În zilele trecute a fost ales în Guild Hall din Londra noul primar pe anul 1912. Alegerea a eșuat de astădată asupra unui medic, sir Thomas Crosby. Noul lordmajor, deși se află la vârsta patriarcală de 81 de ani, totuși este voinic și plin de sănătate. Funcțiunea de capetenie a lordmajorului este a reprezenta capitala engleză la multe ocazii serbătorești. Are să participe aproape în fiecare seară la mese festive, să facă recepțiuni, să prezideze, să deschidă, să viziteze fel de fel de serbări și întruniri. Doctorul Crosby și-a făcut ca medic o avere considerabilă, de care astăzi va avea mare trebuință; deoarece demnitatea de primar al capitalei engleze este împreună cu celelalte de peste șase sute de mii de coroane, iar salariul cât primește un lordmajor, face numai modesta sumă de 240 de mii coroane.

✕ **În jurul războiului.** Știrile cele mai contradicționale sosesc despre luptele pe mare purtate în războiul turco-italian. De aici urmează aproape dela sine, că se răspândește cele mai variate păreri nu numai despre întâmplările expediției, ci și despre locul războiului și despre forțele celor două armate dușmane. Teritoriul, pe care italienii își desvoltă forțele, are o lungime de două mii de kilometri și o lățime de o mie de kilometri. Puterea armată, cu care italienii au început luptele pe mare, se compune din 74 vase de război. Flota turcească are abea 28 de corăbii. Italienii au șase panterate, turcii; dană; — cam același raport este și între celelalte soiuri de vase ale puterilor, ce poartă războiul pentru domnia Tripolitani.

Universitate pentru popor. În luna aceasta se va redeschide universitatea populară din București. Așezământul acesta lucrează abea de un an și s'a dovedit a fi foarte folositor pentru toți răvniții la o cultură mai temeinică. Programul cuprinde secțiunile următoare: științe, istorie, doctrine juridice și sociale, literatură și filozofie, și în sfârșit cursuri practice: desen, limbi, contabilitate.

Apele Dunării de câțva timp sunt foarte scăzute. Picioarul podului lui Traian, dela T-Severin, se poate vedea bine. La suprafața apei se zăresc stâncile dela Poarta de fier. Vapoarele cele mari țin silite să facă transbordări de pasageri și mărfuri.

Dela băile din Carlsbad. În săptămâna trecută a sosit la Carlsbad oaspele de băi al 70.000-lea în sezonul acestui an.

Jale în Sârbia. A treia aniversare dela anexarea Bosniei și a Herțogovinei a fost serbată în toată Sârbia ca zi de doliu național. Conform unui ordin ministerial, în ziua aceasta toate școlile din țară au stat închise. Ordinul ministerial datează din anul anexării și dispune pentru toate timpurile, ca aniversarea anexării celor două provincii să fie serbată, an de an, ca zi de doliu. Ziarele sârbesti, fără deosebire de partid, au consacrat lungi articole de fond acestei zile de jale pentru sârbi.

Deschiderea canalului de Panama. Președintele Taft al Statelor Unite a declarat, că cel dintâi vapor va trece prin canalul de Panams, după toate probabilitățile, la 1 Iulie 1913.

Dela concert. Înainte de a pleca în străinătate pentru a se perfecționa în studiul muzicale, dl Ionel Rădulescu în turmele sale artistice s'a oprit Duminică în Sibiu și a concertat în sala muzeului Asociației. Tinerul artist, dl Rădulescu, este un remarcabil cântăreț. Ieșit din școala dlui Dimitrie Popovici-Bairuth, cântările sale își revocă în minte multe din celelalte mestruri din București: dicțiune clară și răspicat, manieră nepretențioasă, un mare grad de inteligență și dispozițiune muzicală. O ganul său de tenor liric, dacă n'ere încă volum, are tonuri frumoase în toate registrele și e capabil de dezvoltare. Programul a conținut atât piese clasice, cât și poporale, alese din Schubert, Verdi, Puccini, Tosti și G. Dima și I. Brăianu. Publicul numeros le-a urmărit cu mult interes și a aclamat pe simpatizant artist. Acompaniamentul la pian a fost ținut de dna Minerva Brode, pianista noastră bine apreciată în lumea muzicală.

Achitare. Ziarul budapestan „A Nap” publicase înainte cu vreo două luni un articol, pentru care procurorul a pornit proces de leșă Maestate. Răspunderea pentru acest articol a primit-o publicistul Anton Kalmár. Curtea cu jurați din Budabesta, la pertractarea ținută Vineri, a rostit un verdict de achitare.

Odaie pentru studenți. Înmulțindu-se numărul studenților la universitatea din Viena, restauratul universității a întocmit o odaie, unde studenții vor putea sta în pauzele dintre prelegeri. Până acum studenții trebuiau să petreacă în pauză pe coridoare, împreună cu studenții.

Rătăcit într'un labirint. În peștera unei stăci, din ducatul Luxemburg, a fost găsit Lunea trecută un croitor aproape mort de foame și de sete. Intrase în peșteră la 2 Octombrie, se rătăcise și n'a mai putut ieși din labirint. După șapte zile niște lucrători l-au scos la lumină și l-au dat primele ajutoare. Nenorocitul nu mâncase și nu beuse nimic timp de o săptămână întreagă.

Atentat împotriva unui episcop. Un ziar din Lemberg anunță, că preotul rus Paul Kaminsky a venit întruna din zile la palatul episcopesc din Stanislau și a năvălit asupra episcopului Chomyszyn ca să-l străpungă cu un cuțit. La strigătele celui atacat au sosit câteva persoane în ajutor, și Kaminsky n'a putut să atingă pe episcop. Atentatorul atunci și-a implantat cuțitul în piept și a eșuat la pământ fără simțire. A fost transportat la spital, unde zăcește grav bolnav. Ziarele polone soriu, că atentatul s'a comis din cauze politice.

Holera. Din Malta se anunță, că a izbucnit holera în Tripolis. Până acum au murit mai multe persoane de boala aceasta.

O provocare la duel. Generalul turcesc Fuad Pașa a publicat în ziare din Constantinopol o scrisoare violentă contra Italiei și a armatei italiene. Corespondentul din Constantinopol al ziarului „Giornale d'Italia” a provocat pe generalul Fuad la duel. Generalul a refuzat să se bată cu un „agent de informațiuni” al guvernului italian. Corespondentul, în urma acestui refuz, a declarat pe generalul Fuad de om laș, și a zis că generalii turci pe semne învârtesc mai ușor peana decât sabia.

Balon aruncat cu pietri. Un baon din Saxonia, în gondola căruia se găseau membrii reuniunii aviatice din Dresda, trecând asupra orașului Tarnau, din Boemia, a fost primit cu aruncături de pietri din partea țăranilor boemi. Pietriile au rănit pe unul dintre călători și au stricat globul balonului. S'a pornit cercetare.

Aviațiune. Duminică s'a terminat concursul aviatice din Wiener-Neustadt. Concurșul de durată l-a câștigat aviatorul Illner, care în monoplanul său a stat în aer patru ore și cinci minute fără întrerupere. Alte premii au mai câștigat Adolf Varhalovski, locotenentul Bier ș. s.

Caz de moarte. A murit în Edinburg vestitul chirurg Dr. Iosif Bell, în etate de 74 de ani. Bell este modelul detectivului „Sherlock Holmes” cunoscut din scrierile lui Conan Doyle, atât de răspândite în toate țările. Se știe că Dr. Bell avea derul de a observa repede lucrurile cele mai mărunte și la părere neînsemnate, și a face apoi concluziile, care puneau în uimire pe toți cei ce-l ascultau.

Constituire. Societatea academică „Petrul Maior” din Budapesta aduce la cunoștință, că în ședința sa generală ordinară de constituire, din 8. Oct. 1911. s. n., și-a ales următorul comitet: Președinte: Ioan Teicu, med. rig. V. președinte: Nicolae Căliman, med. rig. Secretar: George Stefanioș, stud. în drept. Notari: George I. Popescu, stud. în filos. și Ioan Tâmpănar, stud. filos. Cassar: Victor Popovici, stud. la acad. com. Controlor: Ioan Teleguș, med. rig. Bibliotecar: Virgil Biberea, stud. în drept. V. bibliotecar: Sever Păscuțiu, stud. med. Econom: Matei Sofonea, stud. med. În comisia supraveghetare s'au ales domni: Ioan Radulescu, stud. med., Ioan Popovici, stud. med. și doamna Georgina Rogu, stud. med. În comisia literară s'au ales domni: Cornei Teicu, stud. în drept., Ioan Fira, stud. med., Nicolae Căliman, med. rig., Auril Sasu, stud. med., Ioan Teicu, med. rig., Petru Șube, stud. med., și Ioan Cioșă, stud. med.

La fondul Dr. P. Șpan pentru ajutoarea copiilor de Moși aplicați la meserii au mai dăruit: Leonte Pușcariu, fanot. la „Vatra” (Cluj), soția s'a Elena n. Hosu și fiul Mircea și Emil 5 cor., Ciprian, fiul parohului Dr. D. Borcea (Săliște), 1 cor., Zenovie Popovici, paroh (Satulung), soția sa Ioana n. Comora și fiica lor Virginia 3 cor., Marian Fodorean, par. (Galați-Abud) 1 cor., Demetrie Bulmez, inv. (Sulghet) 20 bani, iar învățcelul pantofar Silvestru Marta (originar din Sălova sup.), a transpus cor. 4 dăruite de învățceli: Nistor Nistor, Ioan Marta, Dem. Jitianu, Ioan Dieu, pantofari, Toma Lupăș, croitor, Dem. Lupăș, blănar, Ioan Măzgăreanu, lustruitor, Traian Vintilă, comer., Andrei Moșneagu, măsar, fie care câte 20 bani, Zăbărie Bărac, Nic. Macaveiu, fauri, Ioan Moșan, măsar, Alexandru Coman, pantofar, Vas. Jiurgiu, Romulus Jiurgiu, covrigari, câte 10 bani, Teodor Lup 4 bani, Ves. Flores, oisner și Ioan Deaja, măsar, câte 6 bani, Ioan Botaș, tinichigiu, 30 bani și Silvestru Marta, pantofar cor. 1.14. Starea fondului cor. 1088.03. Pentru primos aduce sincere mulțămiri, în numele comitetului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Vic. Tordășianu, prezident.

Voci din public.

Stimate Domnule redactor! Ca vechi abonat de 45 ani al valorului nostru „Telegraful Român”, îmi iau voie să vă rog cu tot respectul ca să binevoiți a aduce prin acest ziar la cunoștința stimatilor și cucernicilor preoți ortodocși din regatul Ungariei următoarea rugare din partea subsemnatului:

Sunt de 10 ani venit ca paroh în comuna Filipești din județul Braila (România) și am mare trebuință de un cântăreț bun pentru această biserică. Rog deci pe toți onorații confrăți preoți ortodocși, ca să binevoiască a-mi recomanda din parohiile Sfinților lor un asemenea cântăreț, care ar fi aplicat să vie aici. El va avea serviciul de cântăreț al 11-lea, retribuit dela stat cu 11 lei lunar și folosința a 2 1/2 pogoane pământ arabil, care arândat i-aduce un venit de 62 1/2 lei anual, plus venitele dela biserică și din parohie pentru diferite servicii religioase 200 lei pe an. Va mai îndeplini apoi și serviciul de paroliser (orăznic) și clopotar, retribuit cu 200 lei anual, și va avea alți 200 lei pe an pentru îngrijirea și lucrarea grădinii din curtea bisericii, în total deci 594 lei 50 bani anual. Cu timpul va avea și locuință gratuită, deoamdată va locui cu chirie, care maximum dacă se uroa la 5 lei lunar. Pe lângă acestea depune de timp liber în de ajuns,

ca să mai muncească dacă voește la câmp, sau dacă cunoaște vre-o meserie (oisnărie, croitorie etc), la aceasta, așa că poate să mai câștige și cu acestea frumoase parale. Pentru un om cinstit și harnic acest post este foarte bun, și nu pot decât să sfătuiesc pe doritorii de a-l ocupa, ca să-și înainteze subsemnatului ofertele lor.

Mulțumindu-vă, Dle redactor, cu anticipație pentru publicarea ce veți binevoi a o da acestei rugări în coloanele st. Dvoastră ziar, vă asigur de deosebita mea stimă.

Filipești (of. Făurei, Jud. Braila) 26 Sept. 1911.

Econom Stavrofor Ioan Todescu paroh.

Teatru.

Astăzi, Luni, *Nach mir!* dramă, iar mâine, Marți, *Zigeunerliebe*, operetă.

Poșta redacției.

„Un răspuns”. Se publică, însă cu eliminarea părților vatamătoare. Cine se apără, are să rămână pe lângă apărare, și să nu atace, pentru că atunci cade în păcatul pe care-l combate.

„O boală națională primejdioasă”. Ii vom face loc, dar ceva mai târziu.

Dlul I. L. în F. Nu putem întrebuița raportul trimis, decât numai după ce vom primi raport despre decurgerea conferinței. Până acum nu ni-a sosit.

Se aduce la cunoștința învățătorilor noștri, că orarele (împărțirea oarelor) pentru școlile cu un învățător și cu doi învățători, aprobate de P. V. Consistor metropolitan și de dl ministru al instrucției publice, s'au retipărit și deosebit și s'au pus în vânzare prin Librăria arhidiecezană. Un exemplar costă 6 fil. Porto 2 fil.

Economie.

Foloasele grapei de livezi.

Faptul, că roada livezilor e din ce în ce mai nemulțămitoare, ne îndeamnă să atragem luarea aminte a economilor noștri asupra foloaselor, ce ni le dă întrebuițarea grapei de livezi (de mușchi). S'a dovedit, că prin grăpare pe lângă ce s'au îndoit produsele (roada) fănațelor, dar s'a îmbunătățit și calitatea ierbii. Grăparea e aproape de același preț cu guncirea. Dacă grăpăm și și guncim, roada e de 3—4 ori mai mare. Guncirea fără grăpare nu plătește mult. Profesorul Andreegg, în lucrarea sa intitulată „Cultivarea rațională a livezilor din locuri muntoase”, arată că o livadie împărțită în 4 părți deopotrivă de mari a dat rezultatul următor: 1. partea negrăpată și neguncită a dat 377 kgr. fân; 2. partea negrăpată, dar guncită 833 kgr.; 3. partea grăpată, dar neguncită 770 kgr.; iar 4. partea grăpată și guncită 1563 kgr.

Prin grăpare se urmărește scopul de a îndepărta mușchii; de a scoarmonii (deschide) pământul așa, ca cei 3 factori dătați de viață pentru plante: aerul, umezeala și căldura să poată străbate neimpedeați. O grăpă de livezi bună e plug și în același timp și grăpă, de aceea tele iarba bătuată, scoate din pământ rădăcinile putrezite și prin aceasta înăduște asupra încolțirii (rămurii) rădăcinilor sănătoase; stărpește o mulțime de insecte stricăcioase; risipește mușunioarele de furnici și de soboli, prin urmare iarba se poate tăia până la pământ. Despre acest folos s'au convins cei cari oasesc cu mașinile.

Cum astăzi neajunsurile sunt multe, nu putem recomanda din destul economilor noștri, ca parte singuratică, parte întovărășindu-se să se provadă cu grape de livezi. Noi bucuos le mijlocim procurarea de astfel de grape bune și folositoare.

În legătură, subscrisul comitet pune la dispoziție spre folosirea grapa sa de mușchi, mai ales între economii din comunele, în cari folosirea grapei nu este cunoscută. Potrivit ar fi ca acest lucru preoțimea noastră să-l aducă la o noștința poporațiunii.

Sibiu, 7 Octombrie c. 1911.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța
prezident.

Vic. Tordășianu
secretar.

Nr. 615/1911.

(398) 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate, tractul protopresbiterial al Abrudului, se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. **Bucium-Cerbu**, salar fundamental 400 coroane din repartitie, cuartir, 1/4 jugăr grădină și 2 stângini de lemne.

2. **Soharu**, salar fundamental 352 coroane, cuartir, 1/4 jugăr grădină și lemne de foc.

Intregirea la suma prescrisă de lege și cvinvenalele pentru ambele posturi se va cere dela stat.

Cei ce doresc să concureze sunt invitați a se prezenta în comune spre a face cunoștință cu poporul.

Cereri de concurs instruite conform regulamentului în vigoare, să se înainteze subsemnatului oficiu în termenul arătat.

Abrud, 28 Septembrie 1911.

Oficiul protopresbiterial al Abrudului în conțelegere cu comitetele parohiale.

Petru Popovici
protopresb.

Nr. 465/1911.

(309) 3—3

Concurs repetiț.

Pentru întregirea postului de paroh din parohia de clasa a III-a, **Câinelul de sus**, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt cele statuite în coala B. pentru întregirea dotațiunei dela stat.

Competenții au să-și aștearnă rugărilor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiterial și cu prealabila încunoștințare a acestuia să se prezinte în vre o Duminecă ori sârbătoare, până inclusive 8 zile mai înainte de sinodul electoral în biserică, pentru a cânta și cuvânta, respective a celebra.

Brad, la 16 August 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. al Zaranului în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasilu Damian
protopresb.

Concurs.

Pentru întregirea postului de învățător la școala noastră confesională gr.-or. română din **Apoldul mic**, tractul protopresbiterial al Mercurei se scrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: Salar fundamental 1000 cor. și anume 600 cor. dela biserică, iar 400 cor. ajutor dela stat. Relut de cuartir 60 cor. și relut de grădină 20 cor.

Cei cu cunoștință muzicale vor fi preferiți.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne rugărilor lor concursuali, instruite conform normelor în vigoare, la oficiul protopresbiterial gr.-or. al tractului Mercurei în termenul deschis și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare la biserică spre a și a-și așterne dăstărea în cântare.

Apoldul mic, din ședința comitetului parohial ținută la 8 Septembrie 1911.

Ilie Beu
președinte.

Nicolae Fărcașiu
notariu.

Nr. 732/1911.

(382) 3—3

Văzut:

Avram S. Păcurariu
protopresb.

Nr. 757/1911 prot.

(387) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului vacant de învățător la școala populară gr.-or. română din **Ruja**, protopresbiterialul Agnitei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima apariție în „Telegraful Român”, pe lângă următoarele emolumente:

1. Aruncel de 5% după darea de pământ cor. 18.

2. din repartitie dela popor, cor. 582 întregirea de 400 cor. se va cere dela stat, pe baza documentelor celui ales;

3. cinci (5) stângini lemne de foc din pădurea comunală — de făcut și de adus se va îngriji învățătorul;

4. cvartir în natură: o odaie lângă și o pivniță sub sala de învățământ. La mai mult ca atât comuna bisericească nu se obligă.

Învățătorul va avea să instruiască elevii și să cânte cu ei în Dumineci și sârbători la sf. liturgie în biserică.

Doritorii de a ocupa acest post să trimită rugărilor împreună cu documentele de lipsă în termenul indicat subsemnatului și să se prezenteze în biserică în vre o Duminecă sau sârbătoare spre a face cunoștință cu poporul.

Agnita, 21 Septembrie 1911.

Oficiul protopresbiterial gr.-or. român al Agnitei, în înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Ioachim Muntean
protopop.

Nr. 10961/1911 Bis.

(386) 3—3

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în comuna vacantă **Folt**, tractul Geoagiului, se publică prin această concurs din oficiu cu termen de 15 zile dela prima publicare în foaia „Telegraful Român” pe lângă emolumentele din coala B. despre întregirea ajutorului dela stat.

Petenții vor avea a se prezenta în vre o Duminecă ori sârbătoare cu prealabila încunoștințare a protopresbiterialului concernent în comună spre a face cunoștință cu poporul, respective a cânta și cuvânta în sf. biserică.

Sibiu, din ședința consistoriului arhidiecezan ca senat bisericesc ținută la 20 Septembrie 1911.

Consistoriul arhidiecezan.

Nr. 349/1911

(390) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc de curând vacant dela școala comunei bisericești **Certege** în protopopiatul Câmpenilor se publică concurs nou cu termenul 15 Oct. 1911 st. v. Venitele sunt: 1000 cor. salar, 600 cor. dela cassa bisericești și 400 cor. dela stat, locuință cu grădină.

Cinceniile se vor da după serviciul la această școală și învățătorul edator a cânta în strană a învăța elevii cântările liturgice și dacă va putea forma cor bisericesc, atunci va primi o remunerație deosebită.

Doritorii a ocupa acest post să trimită concursele cu documentele recerute la subsemnatul oficiu.

Câmpeni, 24 Sept. 1911.

Romul Furdul
protopop.

Nr. 440/1911.

(394) 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător, din comunele mai jos numite, se scrie concurs, cu termen de 15 zile, dela prima publicare în acest jurnal.

1. **Ciugudiu**, cu salar: 600 cor. (200 cor. din un loc al școalei, 400 cor. din repartitie) restul cerut dela stat; cuartir în edificiul școalei și relut de grădină.

2. **Inuri**, cu salar: 600 cor. din repartitie, restul cerut dela stat; cuartir în edificiul școalei și grădină.

3. **Păclisa**, cu salar: 600 cor. din repartitie, restul votat dela stat; cuartir în edificiul școalei și grădină.

La toate trei posturile cei aleși vor fi datori a instrui elevii în cântările bisericești și a-i conduce în Dumineci și sârbători la biserică, unde va cânta cu ei la sf. liturgie.

Cereri de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiterial, în termenul indicat, fiind poștiți concurenții a se prezenta înainte de alegere la biserică spre a cânta și a se face cunoscuți poporului.

Alba Iulia, 26 Septembrie 1911.

Of. protopresbiterial rom. gr. or. al tractului Alba Iulia, în conțelegere cu comitetele parohiale.

Ioan Teculescu
protopresb.

„Cassa de păstrare, Mercurea”

societate pe acții (comitatul Sibiu).

Primește depuneri spre fructificare atât la centrală, cât și la filiala din Alba-Iulia cu 5%. Pentru depuneri dela 5000 cor. în sus cu termen de abțicere mai lung solvește la filială 5 1/2% interese, iar la centrală dela 10,000 cor. în sus în aceleași condiții 5%. Interesele neridicate se capitalizează la semestru; darea după interese o plătește institutul.

Atât la centrală, cât și la filială acordă împrumuturi pe cambii, pe ipotecă replătitibilă în rate, pe obligațiuni cu cavenți, credite de cont curent cu asigurare ipotecară sau de valori, pe lângă cele mai favorabile condițiuni posibile.

Mijlocește cumpărări, vânzări, arândări și partelări de realități, spriginește înființarea de însoțiri și tovarășii, îndeplinește tot felul de afaceri de bancă pe lângă serviciu prompt.

Filiala din Alba Iulia s'a înactivat cu 1 Octomvrie a. c. Localul filialei e în strada Vinului Nr. 1 (Alvinczi uteza 1 szám) lângă firma Misselbacher.

(392) 2—2

Diracțiunea.

care ține mult la îngrijirea sănătoasă a corpului (pieții), în special pentru a înlătura liniștile și a ajunge la o piele fragedă și teint alb, — se spală numai cu

O Damă

Săpun din lapte de crin
marca Cal pe băț
de Bergmann și Comp.
Tetschen a/E.

Bucata costă 80 bani, se află de vânzare în toate farmaciile, drogeriile și parfumiile.

(32) 35—40

A apărut:

Carte de cântece

întocmită pe bază pedagogică și în conformitate cu planul de învățământ din 1911 pentru școalele primare, de profesorul de muzică dela seminariul „Andre'an” din Sibiu,

T. Popovici.

Cuprinde peste 80 cântece alese din co-moara muzicală națională și aranjate cu deosebită îngrijire și e aprobată ca manual didactic de Preaven. Consistor arhidiecezan.

Partea I cuprinde cântece în 1 și 2 voci, pentru clasele I—IV; preț e **60 fil.**

Partea II cuprinde cântece în 2 și 3 voci, pentru clasele V—VI; preț e **1 cor.**

Porto 10 fileri. La comanda de peste 10 ex. se dă **rabatul** cuvenit.

Cartea poate fi folosită cu succes și în gimnaziu și școale reale și inferioare, în școale civile și preparandii.

Se poate comanda la:

Librăria arhidiecezană din Sibiu.

Mult onoratului Public și preastimați Preoți!

Prin prezenta fac cunoscut, că **noutățile în Juvaericele, Oroloage, articoli de aur și argint**, — au sosit; și învit pe această cale la o vizitare a depositului meu!

(322) 7—10

O privire a prețurilor mele din vitrine, va convinge pe oricine, că toate sunt foarte ieftin notate!

Cu toată stima:

Iuliu Erős

Deposit de fabrică în **Juvaericele, Oroloage și măfuri de aur și argint.**

Sibiu, Str. Cisnădiei 3.

Deschis: Ziua în zile de lucru dimineața dela 7 1/2 până seara la 7 1/2 ore.

SALVATOR

Călcăie de gomă.

Marca lumii.

Neîntrecute în durabilitate!

(275) 11—52

Se află pretutindenea.

Aviz.

— Să sprijinim arta română. —

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce-am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m'am stabilit în comuna mea Agărbiciu, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin ca: **Iconostase, orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiri** — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și eamnă ori ce icoane portative (mobile), care le pot executa acasă le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baciu

pictor bisericesc.

(Agărbiciu—Sz. Egerbegy).

(375) 3—3

Anunț de noroc!

Invitare la participarea **Șanselor de câștig** garantate de statul Hamburg a marelui loteriei de bani în care

9 mil. 841,476 Mărci cu siguranță trebuie câștigate!

Câștigul cel mai mare într'un caz foarte norocos:

Mărci 600,000

anume:	Câșt. principale à
Mărci 560,000	Mărci 300,000
" 550,000	" 200,000
" 540,000	" 100,000
" 530,000	" 60,000
" 520,000	" 50,000
" 515,000	" 45,000
" 510,000	" 40,000
" 305,000	" 30,000
" 303,000	" 20,000
" 302,000	" 15,000
" 302,000	" 10,000

ș. a. m. d.

In total conține loteria, care constă din 7 clase, 100,000 losuri cu 48,405 câștiguri și 8 premii, așa că aproape

Jumătate din toate losurile trebuie să câștige

Câștigurile se urcă clasă cu clasă și anume cel mai mare câștig din cl. I. e event. M. 50,000, acela al cl. a 7-a event. M. 600,000.

Prețul oficiu al losurilor cl. I. sunt:

Los întreg	Jumăt. de los	Sfert de los
M. 6 (K 7)	M. 3 (K 3-50)	M. 1-50 (K 1-75)

Planul oficiu de tragere provăzută cu emblema statului, din care se văd depunerile pentru următoarele clase, precum și lista exactă a câștigurilor, le trimit la cerere înainte gratis și franco.

Fiecare participant primește după tragere lista oficiu de tragere.

Câștigurile se solvesc prompt pe garanția statului. Totodată rog comanda cel mult până în

27 Octomvrie.

Samuel Heckscher senr.
Cassă de bancă în Hamburg 36.

..... A se rupe aci.

Coupon de com. către Dl Samuel Heckscher senr.
Cassă de bancă, Hamburg 36.

Trimiteți-mi { un los întreg à M. 6— (K 7—)
 { „ de jum. à M. 3— (K 3-50)
 { un sfert de los à M. 1-50 (K 1-75)

Adresa:

Suma o primiți alăturat } Ce nu corespunde a
Prin mandat postal } se șterge.
Ridicați-o prin ramburs }

(389) 4—16

Am onoare a aduce la cunoștința p. t. damelor, că m'am reintors deja din călătoria mea de cumpărări și am adus cele mai frumoase noutăți de seson în

pălării de dame, fete și copii

și în căciuli de păslă. Invit respectuos p. t. damele a vizita bogatul meu sortiment în articolele numite, care le ofer cu prețurile cele mai moderate.

Reparaturi se fac în modul cel mai frumos prompt și foarte ieftin.

Cu deosebită stimă:

Hanna Adloff

salon de pălării de modă

strada Honterus Nr. 8.

(396) 2—2